

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 09-12-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Susipažinkite: bėgikė ir žurnalistė
Monika Juodeškaitė – 4 psl.

Tegyvuoja Dainava! – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Tautai nereikia žiaurumo, kad būtų tvirta

Prof. Vladimiras Gavriušinas prie dukters ir žmonos kapo Karvėliškėse.

www.15min.lt nuotr.

Prisimenant tragiškąją Rugsėjo 11-ąją

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Sekmadienį minėjome jau 15-ąją Rugsėjo 11-osios išpuolių sukaktį. Tuomet, 2001 metais, du su Al Qaeda susijusių teroristų užgrobtį lėktuvai („United Airlines“ skrydis nr. 175 ir „American Airlines“ skrydis nr. 11) buvo nukreipti į Pasaulio prekybos centrą (PPC) New Yorke, po vieną į kiekvieną bokštą dvynį, kurie netrukus po smūgių sugriuvo ir apgadino aplink esančius pastatus. Trečią lėktuvą užgrobėjai nukreipė į Pentagoną sostinėje Washington, DC. Ketvirtas lėktuvas nukrito keleiviams pabandžius perimti lėktuvo kontrolę iš teroristų. Manoma, jog ketvirtas lėktuvas turėjo rėžtis į Baltuosius Rūmus. Atakos nusinešė beveik 3 tūkst. žmonių gyvybes. Griūnant pastatams žuvo apie tris šimtus New Yorke gaisrininkų, taip pat beveik aštuonios dešimtys policininkų, gelbėjusių žmones.

Diena, pakeitusi pasaulį.

Reuters / Sara K. Schwittek nuotr.

Žuvusiųjų gretose buvo ir lietuvių – tiek Lietuvos Respublikos, tiek ir JAV piliečių. Jų ir jų artimųjų gyvenimai jau niekada nebebus tokie patys.

– 3 psl.

Stipri ir vieninga ES – bendras interesas

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Vokietijos kanclerės Angelos Merkel kvietimu Berlyne dalyvauja neformalioje darbo vakarienėje, kurios tikslas aptarti pasirengimą artėjančiam Bratislavos viršūnių susitikimui dėl ES-27 ateities.

Susitikimo, į kurį taip pat atvyko Latvijos, Portugalijos, Maltos premjerai ir Kipro vadovai, tikslas – surasti Europos Sąjungą vienijančias, o ne skaldančias sritis.

Lietuvos vadovė pabrėžė, jog šiandien Europai vienybė reikalinga kaip niekada anksčiau. ES krečia tapatybės ir pasitikėjimo krizę. Nesulaukę greitų ir veiksmingų sprendimų dėl Europą krečiančių migracijos ir nedarbo problemų, vos ne kasdien gyvenant terorizmo baimėje, žmonės vis mažiau pasitiki Europos Sąjunga.

Pasak Prezidentės, tai gali dar labiau Europoje sustiprinti populistines, euroskeptiškas ir radikalias jėgas, kurios norėtų, jog ir kitos ES valstybės narės pasektų Jungtinės Karalystės pavyzdžiu.

Šalies vadovės teigimu, Lietuva griežtai pasisako prieš bet kokią atskirų blokų ES viduje kūrimą. Pasak Prezidentės, šiuo sudėtingu ES laikotarpiu būtina ieškoti būtent tų sričių, kurios vienija visas valstybes nares ir tinkamai atlieptų į Europos žmonių lūkesčius.

Taip pat būtina imtis visų priemonių ES piliečių saugumui užtikrinti, gerinti ES išorinės sienos apsaugą, stip-

D. Grybauskaitė ir A. Merkel.

Roberto Dačkaus nuotr.

rinti bendradarbiavimą keičiantis žvalgybine informacija, apjungti duomenų bazes, geriau kovoti su hibridinėmis, kibernetinėmis ir energetinio saugumo grėsmėmis.

Prezidentė taip pat pabrėžė, jog ekonominė gerovė – labai reikšmingas veiksnys užtikrinant stabilumą ir atkuriant žmonių pasitikėjimą ES. Todėl būtina veiksmingai kovoti su nedarbu, stiprinti vieningą ES rinką, skatinti skaitmeninę ekonomiką, mažinti skurdą.

Šalies vadovė atkreipė dėmesį ir į pasikartojančius išpuolius prieš kitų ES šalių piliečius Jungtinėje Karalystėje ir paragino bendromis jėgomis siekti, kad būtų imtasi visų reikalingų veiksmų jiems sustabdyti.

Prezidentės spaudos tarnyba

Niekas nepajėgs pažeminti jūsų be jūsų sutikimo – Winston Churchill

LR Seimo rinkimai, kandidatų pažadai emigrantams ir iPhone

ROSSETA VINGEVIČIŪTĖ-WILBUR

Iki Prezidento ir Kongreso rinkimų JAV liko šešios savaitės, iki Seimo rinkimų Lietuvoje liko mažiau nei trys savaitės. Ir jei JAV atrodo, jog rinkimai užgožė visas kitas naujienas, Lietuvos rinkimų kampanija tikrai nėra pirmųjų puslapių istorija.

Šią savaitę baigiasi užsienyje gyvenančių ir Lietuvos Seimo rinkimuose norinčių dalyvauti rinkėjų registracija. Lietuviai rinkėjai užsienyje šiemet raginti kaip niekada aktyviai, tačiau, registravosi balsuoti kaip niekada vangiai. 2012 m. Seimo rinkimuose JAV buvo registruoti 1 937 rinkėjai, o 2016 m. rugsėjo 8 d. duomenimis šiuose Seimo rinkimuose balsuoti panoro tik 556 JAV lietuviai. Praėjusiuose Seimo rinkimuose dalyvavo apie 17 000 užsienyje gyvenančių lietuvių, praėjusios savaitės duomenimis jų bus tik apie 4 000.

Projekto „Mūsų metas dabar“ koordinatorius Rimvydas Baltaduonis aiškino, jog su techniniais sunkumais susidūrė iPhone savininkai ir apie tai jis informavo Lietuvos Vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK), tačiau techninės kliūtys laiku, matyt, nebuvo pašalintos. Atvirai prisipažinsiu, nemanau, jog pašalinus kliūtis iPhone naudotojams, ženkliai pasikeistų užsienyje užsiregistravusių rinkėjų skaičius, nes tikrai norint galima susirasti kompiuterį su lietuvišku raidynu (esą kita problema buvo, jog registruojantis VRK būtina suvesti pavardę su lietuviškais rašmenimis).

VRK svetainė ir Rinkėjo puslapis yra tikrai nesudėtingi naudotis. Aš neturėjau jokių problemų užsiregistruoti, todėl, manyčiau, problema nėra techninė.

Balsuoti JAV ambasadoje Washingtone užsiregistravo 132 Lietuvos pilietybę turintys asmenys, ir nemaža dalis jų dalyvavo susitikime – tiesioginiame teletilte iš Briuselio su kandidatais į Lietuvos Respublikos Seimą Naujamiesčio rinkimų apygardoje ir daugiamandatės Seimo rinkimų kandidatais. Priminsiu, jog 141 Lietuvos Seimo narys renkamas ketveriems metams vienmandatėse ir daugiamandatėje rinkimų apygardose, tiesiogiai ir pagal partijų sąrašus. Užsienyje gyvenančių lietuvių balsai priskiriami Vilniaus Naujamiesčio apygardai, kurios atstove Seime ne vieną kadenciją buvo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narė Irena Degutienė.

Šiuose rinkimuose Naujamiesčio rinkimų apygardoje varžosi 15 kandidatų ir 14 partijų. Viso 2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams užregistruotas 1 461 kandidatas.

Teletilte dalyvavo LR užsienio reikalų ministro patarėjas, Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatas daugiamandatėje apygardoje Donatas Augulis, Liberalų sąjūdžio kandidatas Kauno Centro – Žaliakalnio apygardoje, ambasadorius prie UNESCO bei buvęs LR kultūros ministras dr. Arūnas Gelūnas, Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratų atstovaujantis diplomatas, buvęs ambasadorius JAV dr. Žygimantas Pavilionis ir žmogaus teisių gynėja, buvusi Žmogaus teisių stebėjimo instituto vadovė, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatė Dovilė Šakalienė. Teletilto įrašą galite peržiūrėti „Mūsų metas dabar“ projekto svetainėje (http://lithuanian-american.org/m/lt/_/jav-lb-veikla/rinkimai2016/)

Kaip jau įprasta, užsienyje gyvenantys lietuviai

nuolat klausia apie dvigubos pilietybės įteisinimą, ir, kaip jau įprasta, partijų kandidatai teigia palaikantys dvigubos pilietybės idėją, tačiau įgyvendinti tai nėra labai paprasta, todėl, matyt, sulauksime ir kitų rinkimų su ta pačia problema.

Konservatorių atstovas rinkimuose, Amerikos lietuviams gerai pažįstamas buvęs ambasadorius JAV dr. Ž. Pavilionis teigė, jog negalime numesti atsakomybės dėl dvigubos pilietybės tautai, jog partijos turi surasti teisinį būdą, kaip suteikti ar išsaugoti dvigubą pilietybę, panašiai kaip buvo su žemės ir strateginių įmonių pardavimu užsieniečiams, kai tokia teisė buvo suteikta tik transatlantinėms sąjungoms priklausančių valstybių piliečiams ir įmonėms. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatė D. Šakalienė tvirtino, jog lietuvių nereikėtų skirstyti pagal gyvenamąją vietą, ir dviguba pilietybė turėtų būti suteikta visiems, kurių šeimoje bent vienas yra lietuvis, kaip tai daroma Izraelyje.

Kaune gimęs, bet jau ilgai Amerikoje gyvenantis ir Lietuvos pilietybės neturintis Arvydas Barzdukas klausė, kokie būtų išpareigojimai, nes, jo manymu, neužtenka gauti Lietuvos pilietybę tik tam, kad galėtum Paryžiaus oro uoste eiti per Šengeno šalims skirtus vartus. Įdomu, kad nė vienas kandidatas konkrečiai į tą klausimą neatsakė, išskyrus bendrus pastebėjimus, jog užtenka meilės Lietuvai, užtenka į ją atvažiuoti ir nenutraukti sąsajų su Lietuva. Balsavimas rinkimuose yra viena iš tų sąsajų.

Liberalų sąjūdžio kandidatas dr. A. Gelūnas pacytavo Lietuvos prezidentę Dalią Grybauskaitę, kuri sakė, jog nereikia sirgti ir draskytis už Lietuvą, reikia normaliai už ją dirbti.

Vėl buvo keliama idėja, jog užsienyje gyvenantys lietuviai turėtų savo atstovą Seime. Visi teletilte dalyvavę kandidatai tokiai idėjai lyg pritarė, tačiau norint steigti naują apygardą, reikalingas aukštas užsienyje gyvenančių Lietuvos rinkėjų aktyvumas. Vieno noro neužtenka, ir šių metų užsi-

registravusiųjų balsuoti rinkimuose skaičiai rodo, kad lietuviams užsienyje nelabai rūpi, kas bus valdžioje Lietuvoje.

Visi kandidatai minėjo neslūgstančią ir netgi augančią emigraciją iš Lietuvos, ir to pasekmes – senstančią tautą, darbo jėgos stygių ir kt. Todėl dvidešimt metų JAV gyvenantis lietuvis Marius Vismantas klausė apie mėginimą pritraukti ne lietuvių imigrantus.

Ypač entuziastingai migrantų priėmimo idėją palaikė Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatas D. Augulis, kuris tvirtino, jog neturėtų būti jokių kvotų pagal kilmę ar pagal tai, kokių specialiųjų specialistų Lietuvai reikia. Ir didžiavosi, jog Lietuva pagal imigrantų priėmimo rodiklius yra tarp pirmaujančių Europoje.

Liberalų sąjūdžio kandidatas A. Gelūnas pasisakė už investuojančių ir išsilavinusių imigrantų pritraukimą, priminė sėkmingai veikiančią agentūrą „Investuok Lietuvoje“ ir tai, kad Lietuvos pozicijos pasaulyje pagal verslo ir investavimo aplinką yra labai geros.

Buvęs ambasadorius JAV, Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratų atstovaujantis Ž. Pavilionis apie imigraciją kalbėjo santūriai, priminė Vokietijos pavyzdį ir teigė, jog imigracija gali būti labai galingas įrankis Rusijos prezidento Vladimiro Putino rankose. Ž. Pavilionis daugiausia kalbėjo apie išvykusių lietuvių grąžinimą į Lietuvą, siūlė vieno langelio principu veikiančią grįžimo agentūrą. Kiti kandidatai irgi teigė pasisakantys už grįžimo į Lietuvą procedūrų palengvinimą ir pagalbą grįžtantiems, tačiau neslėpė suprantantys, jog lietuviai grįš į Lietuvą, kurioje nebrangu auginti vaikus ir rasti gerai mokamą darbą.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos kandidatė D. Šakalienė pripažino, jog nelabai tikisi, jog grįš išvažiavusieji, bet reikia bent siekti, jog mažiau išvažiuotų, nes kol kas Lietuvoje, pasak jos, „juodai žmonės žudosi ir juodai geria“. Ir teigė, jog jos partijos ekonominė programa pakeistų Lietuvos situaciją iš esmės.

Buvo smagu visgi matyti, kad skirtingų partijų atstovai besivaržantys dėl vietų Lietuvos Seime elgėsi pagarbiai vienas su kitu, ir atrodė ne kaip varžovai, o daugiau kaip draugiško diskusijų klubo dalyviai.

Priminsiu, jog rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą vyks spalio 9 d. Informacija apie balsavimo laiką pateikiama LR ambasados ir generalinių konsulatų interneto svetainėse. Registracija vyksta iki rugsėjo 14 d.

Teletilto ambasadoje dalyviai.

R. Vingevičiūtės-Wilbur nuotr.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**

JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**

Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Administracija –
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
aureykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Tautai nereikia žiaurumo, kad būtų tvirta

Prisimenant tragiškąją Rugšėjo 11-ąją

Atkelta iš 1 psl.

Dievas mane išgelbėjo

Pradžiai gal apie tuos lietuvius tautiečius, kurie galėjo, bet, laimingai susiklosčius aplinkybėms, netapo 2001 m. rugsėjo 11-sios teroristų aukomis. Vienas jų – Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Kaip tik rugsėjo 11-tą Jungtinėse Valstijose viešėjęs Lietuvos vadovas turėjo susitikti su tuometiniu JAV prezidentu George W. Bush. Apie išpuolį Adamkus sužinojo per pusryčius su Amerikos žydų komiteto nariais. Susitikimas Baltuosiuose Rūmuose buvo atšauktas. Prezidentas su žmona Alma pro savo viešbučio langus maždaug mylios atstumu stebėjo gaisrą Pentagone. Vėliau juos perkėlė į požemį. Tik po dviejų dienų Adamkai galėjo sugrįžti į Lietuvą – iki Reikjaviko skrido specialiai jiems skirtu JAV karinių oro pajėgų lėktuvu, o iš ten į Vilnių – su Lietuvos oro linijomis.

Per plauką išsigelbėjo kai kurie PPC dirbę Amerikos lietuviai. Štai pietinio pastato 91-me aukšte elektros energijos bendrovėje „Washington Group International“ dirbusiam Pauliui Šilbajoriui į pirmą aukštą pavyko nusileisti paskutiniu veikiančiu liftu. O 90-me aukšte „Feduiciary Trust“ dirbusiam Raimundui Šileikiui „pasprukimas“ nebuvo toks lengvas – jis turėjo leisti laiptais, mat liftai jau neveikė, laiptinės buvo perpildytos. Šileikio viršininkas bei šimtas jo bendradarbių žuvo liepsnose.

Pasisekė ir buvusiai vilnietei Arijanai Samsonienei (jeigu atmintis nešlubuoja, Stasio Lozoraičio laikais Samsonienė dirbo Lietuvos Respublikos ambasadoje Washingtone – R. M. L.). Tą rugsėjo 11-tos rytą 45-rių metų lietuvė vėlavo į darbą. Žvilgterėjo į laikrodį – 8 val. 46 min. Kaip tik tą minutę į šiaurinę PPC pastatą rėžėsi teroristų valdomas lėktuvas. Manhattano padangėje – tiršti dūmai, gatvėse – panika, pastate – milžiniška skylė. Žmonės, tikėdamiesi išsigelbėti, šoko tiesiai pro langus. Netrukus pasigirdo antrasis sprogimas – dar vienas lėktuvas įsirežė į kitą Centro daugiaaukštį dvynį. Šalia esantis 47-ių aukštų pastatas, kurio 38-tame aukšte įsikūrusioje „Citigroup“ bendrovėje dirbo su „laimingais marškinėliais“ gimusi lietuvė, užsidegė ir subyrėjo per keletą valandų.

Čikagoje gimusi tuomet 49-erių Rasa Varankaitė-McKean, „AON Risk Consultants“ (PPC antrojo pastato 102 aukšte) firmos vadybininkė, tą dieną taip pat nepasirodė darbe – ir liko gyva. Štai ką ji pasakojo prieš penkerius metus, minint tragedijos dešimtmetį: „Tą rugsėjo 11-osios rytą buvau pasiruošusi vykti į darbą. Berakindama namo duris prisiminiau, jog buvau pažadėjusi paskambinti į Kanadą savo 87-erių amžiaus sergančiai tetai. Dieną prieš ją operavo ligoninėje. Ką daryti – vėluoti į dar-

Š. m. rugsėjo 8 d. Sherwood Island State Park surengtose iškilmėse pagerbiant Connecticuto valstijoje gyvenusias išpuolių aukas dalyvavo žuvusio Derek Statkevico brolis Joel su dvejų metų dukrele Anastia. Brad Horrigan nuotr.

bą? Paskambinau norėdama ją bent kiek pradžuginti. Pakalbėjome keletą minučių ir išsundėjau su metro į darbovietę. Atvykusi į PPC metro stotį radau užrakintus išėjimo vartus – tas penkių minučių telefoninis pokalbis išgelbėjo mano gyvybę. Paprastai išėjus iš stotelės darbovietės liftą pasiekiu per 2–3 minutes. Tiesioginio lifto į 102-ą aukštą nėra, reikia pereiti į kitą liftą. Jei būčiau į darbą atvykusi laiku, greičiausiai tuo metu būčiau atsidūrusi „Sky Lobby“ 78-ame aukšte ir laukusi savo lifto. Teroristų lėktuvas įsirežė į pastatą keletą aukštų virš „Sky Lobby“. Dievas manęs išgelbėjo.”

Teroro akto siaubą išgyveno ir vieno lietuvio šeima Washington, DC. Ukmergiškio Gedimino Naujokaičio žmonos Isabelle Slifer darbo kabinetas 2C450 buvo kaip tik tame Pentagono sparne, į kurį rėžėsi trečiasis teroristų lėktuvas. O diena prasidėjo taip gražiai, prisimena ji. Švietė saulė, bet Isabelle kažkodėl nuskubėjo žadinti savo paauglį – 12 ir 15 metų sūnų. Tai buvo tik šešta jos diena naujame darbe. Iš televizijos pranešimų sužinojė apie išpuolį, Naujokaitis buvo tikras, kad neteko žmonos. Tačiau po aštuonių valandų ji grįžo į namus! Pasirodo, lemtingą akimirka Isabelle buvo pakilusi iš savo darbo vietos ir nuejusi apie šimtą žingsnių nuo savo kabineto. Vėliau, atkasant griuvėsius, buvo rasti jos raktai ir rankinė...

Žuvusių šeimoms tragedija – tarsi vakar

Ne visos mūsų tautiečių šeimos patyrė susijungimo džiaugsmą – deja, būta ir aukų. Ruošdamas šį straipsnį susipažinau su svarbiu šaltiniu apie Rugšėjo 11-tosios išpuolius – Diane Schoemperlen knyga „Names of the Dead. An Elegy for the Victims of September 11“. Joje išvardyti visi, žuvę PPC. Autorė naudojo žuvusiųjų sąrašais, kuriuos sudarė žinių agentūra „Associated Press“, dienraščiai „The New York Times“ bei „The Washington Post“ ir televizijos stotis CNN.

Kiek iš tų beveik 3 tūkstančių pavardžių yra lietuviškos? Sunku pasakyti, žinant, kad Ellis saloje pirmųjų imigrantų pavardės dažnai buvo iškraipomos. Vis dėlto šiame sąraše radau Joan McConnell Joudzevich

Amerikos lietuvis finansininkas Derek Statkevicas taipogi tapo teroristų auka. Su sūneliu Tyler.

Cullinan ir Kenneth George Grouzalis, Thomas Joseph Kuveikis, Marie Lukas ir Walter Matuza pavardės... Mažiausiai abejonių dėl lietuviškos kilmės kėlė Derek James Statkevicas ir John Joseph Wencus pavardės.

Visi žinome Paryžiuje ir Vilniuje dirbantį madų kūrėją Juožą Statkevičių, anot Derek Statkevico tėvo Michael, galbūt tolimą jų giminaitį, nes ši pavardė – nedažna. Sūnaus žūties Michael nenorėjo komentuoti, o apie savo pavardę pasakė, kad jos ortografija greičiausiai pasikeitė Ellis saloje, einant pro Amerikos imigracinius vartus (neliko galūnėje „i“, „paukščiuko“ virš „c“). Derek James Statkevicas su žmona Kimberly augino sūnų Tyler (gimė 2000 metų rugpjūtį) ir laukė antrą gimimo. Jam jau ir vardas buvo išrinktas – Chase. Vaikas gimė kitų metų sausį, taip ir neišvydęs savo tėvelio. Sūnelis buvo pakrikštytas Derek Chase vardu.

30-metis Derek dirbo finansininku Manhattan, PPC 2-ojo (pietinio) pastato 89-ame aukšte, įsikūrusioje bendrovėje „Keefe, Bruyette and Woods“. Gyveno Norwalke, Connecticute, į darbą kasdien pusantros valandos važiuodavo traukiniu. Keletą minučių po pirmojo įsirežimo Derek telefonu paskambino žmonai, prašydamas įsijungti televizorių ir sužinoti, kas vyksta. Sakė, jog su kolegomis žada nusileisti keliais aukštais žemiau prie televizoriaus, kur lauks nurodymų dėl pastato palikimo. Kimberly iš Derek daugiau niekada nieko neišgirdo.

Rugšėjo 11-ąją žuvusi LR pilietė Jelena Gavriušina-Melničenko su savo vyru Aleksu ir sūneliu Eriku.

Nukelta į 11 psl.

TELKINIAI

Europos bėgimo čempionatas Amsterdame 2016 metais, pusės maratono distancija.

Italijos Alpėse, Livigno kurorte.

Bėgikė ir žurnalistė Monika Juodeškaitė po studijų Amerikoje savo ateitį mato Lietuvoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Beveik mėnesį „Draugo“ puslapiuose galėjome skaityti jaunos sportininkės, bėgikės Monikos Juodeškaitės straipsnius apie olimpinės žaidynės Rio de Janeire, Brazilijoje. Žiniasklaidos bakalauro ir tarptautinio verslo magistro laipsnius Oklahomos universitete apsigynusi Monika jau penkerius metus gyvena Amerikoje, šiemet ji planuoja toliau čia studijuoti ir gauti magistro laipsnį žiniasklaidos srityje. Merginai trūko visai nedaug, kad ir pati būtų galėjusi dalyvauti šiemetinėje olimpiadoje. Apie savo studijas ir patirtį Amerikoje, meilę sportui bei ateities planus – šiame pokalbyje.

– Jūsų mama yra bėgikė, olimpietė, dalyvavusi dviejuose olimpiadose – Sydnejuje ir Atėnuose. Ar tai turėjo įtakos, kad esate bėgikė? Ar Jūsų jaunesnioji sesuo taip pat sportininkė?

– Taip, užaugau sportininkų šeimoje, mama – garši bėgikė, tėtis jaunystėje taip pat bėgiojo, brolis – buvęs sportininkas, o sesė – buvusi gimnastė, dabar šokinėja su kartimi. Augau matydama, kaip mano mama bėgioja. Su broliu mindavome dviračių pedalus šalia mamos, kai ji bėgdavo, paduodavome jai vandens, palaikydavome, taigi prisidėjome prie jos sportinės sėkmės. Visi trys buvome didžiausi mamos sirgaliai, išlydėjome ją į dvi olimpiadas, pamenu, visi laukėme jos starto, o kai grįžo, sutikome kaip čempionę. Mama mus dar mažučius veddavosi į stadioną, kur lakstydavome, kol ji treniruodavosi. Taigi galima sakyti, kad užaugome stadione. Kad mama atkakliai dirbo ir siekė tikslo, turėjo įtakos ir mano sportiniam charakteriui.

– Ar iš karto dėmesį patraukė bėgimas?
– Augau supama sporto. Turėjau nuostabius tėvus, kurie mane daug kur pastūmėjo ir daug ko išmokė. Išbandžiau gausybę įvairių sporto šakų – plaukimą, slidinėjimą, buriavimą, šokius... Kai buvau paauglė, kelerius metus profesionaliai buriavau, užsiėmiau lengvąja atletika, tačiau širdis linko prie bėgimo, kuris gerai sekėsi. Pradėjau bėgioti penktoje klasėje, būdama 11 metų, taigi bėgioju jau 14 metų, ir sporto niekada nebuvau apleidusi. Dabar bėgimas man tapo ne tik aistra, bet ir darbu.

– Praėjusiais metais dalyvavote Čikagos maratone. Ar ilgai jam ruošėtės? Kokie išpūdžiai liko? Ar tikėjotės įvykdyti olimpinį normatyvą?
– Jau prieš aštuonerius metus pradėjau svajoti apie olimpiadą Rio de Janeire, todėl tikslas buvo įvykdyti normatyvą. Kadangi prieš šią olimpiadą buvo panaikinti B kvalifikaciniai normatyvai, tai 10 kilometrų ir 5 kilometrų normatyvai buvo gerokai pakelti, ir suvokusi, kad juos įgyvendinti bus labai sunku, nusprendžiau pabandyti tai, ko dar niekada nebuvau dariusi – bėgti maratoną. Man visuomet sekėsi ir patiko ištvermės treniruotės, ilgi krosai, todėl sulaukusi trenerio palaikymo, nusprendžiau ruoštis maratonui.

Baigus pirmąsias studijas – Oklahomos universiteto futbolo stadione. Asmeninio albumo nuotr.

Turėjau garbės debiutuoti nuostabiame Čikagos maratone. Šio maratono organizacija, žiūrovai ir dalyviai mane maloniai nustebino, tikrai nesitikėjau, kad maratonas gali būti tokia didelė šventė. Maratonas apskritai ir kaip renginys, ir kaip sporto šaka yra šventė, nes kai tris mėnesius ruošiesi ir įdedi tiek daug sunkaus darbo, nekantrauji pagaliau parodyti dėl ko dirbai. Per sunkiausius paskutinius kilometrų sau kartojau – „tu gali“... Kai po finišo pamaniau savo rezultatą, apėmė nuostabus jausmas, verkiau iš džiaugsmo ne tik dėl normatyvo, bet ir dėl to, kad pradžiuginau visus, kurie prisidėjo prie mano darbo. Maratonas yra puikus patyrimas, tai ne tik laimėjimas. Tuo mane ši rungtis ir sužavėjo.

– Jau kelerius metus gyvenate, studijuojate ir treniruojatės Amerikoje. Kaip atsidūrėte Oklahomoje, kaip sekasi žurnalistikos studijas?
– Dėl pasiektų gerų rezultatų sporte buvau pakviesta studijuoti ir bėgioti Amerikoje. Oklahomos valstijos universiteto treneris Dave Smith buvo net iš Lietuvos, todėl manęs atvažiavęs, man patiko jo treniravimo filosofija, šiame universitete taip pat sportavo

Su artimiausiais žmonėmis – Monika ir brolis Martynas (stovį), apačioje – mama Inga Juodeškaitė (k.) ir sesuo Miglė.

Lietuvos bėgikė Natalija Piliušina, todėl pasirinkdama šią universitetą jaučiausi saugi. Oklahomos valstijos universitete studijuojau jau penkerius metus, įgijau sporto žiniasklaidos bakalauro laipsnį ir tarptautinio verslo magistro laipsnį. Planuoju apginti ir žiniasklaidos magistro laipsnį.

Studijos Amerikoje tikrai labai skiriasi nuo studijų Lietuvoje. Studentai ten turi daugiau laisvės rinktis tokias paskaitas, kurios juos domina, dėstytojai yra labai malonūs ir suinteresuoti padėti kiekvienam studentui, turinčiam bet kokių sunkumų. Man labai patiko šiame universitete studijuoti žiniasklaidą, nes įgijau daug patirties ir praktikos, kuri mane puikiai paruošė darbui šioje srityje.

– Kokios treniruočių sąlygos Amerikoje, kuo jos skiriasi nuo Lietuvos? Ką galite pasakyti apie savo trenerį Dave Smith?
– Amerikoje studentų sportas yra aukščiausio lygio. Studentai gauna visą stipendiją, papildomus mokytojų gerius mokslams ir geriausią inventorių, infrastruktūrą bei trenerius ir gydytojus sportiniams pasiekimams. Varžybų lygis taip pat yra labai aukštas, čia didelė konkurencija ir gerai organizuoti startai. Gaila, bet Lietuvoje studentų sporto sistema nėra išvystyta, parama gaunama tik tuo atveju, jei studentai jau yra kažko pasiekę, todėl jaunam, bet perspektyviam sportininkui yra labai sunku tobulėti.

Mano treneris Dave Smith yra nuostabus žmogus, tuos penkerius metus jis man buvo ne tik treneris, bet ir atstojo tėti. Jei kas nutikdavo ne tik sporte, bet ir gyvenime, visada galėjau juo pasikliauti, žinoti, kad visada sulauksiu paramos. Kartu su Dave mes pasiekėme neįtikėtino tobulėjimo mano sportinėje karjeroje, ir už tai esu jam labai dėkinga.

– Ar labai nusiminėte sužinojusi, kad nors ir įvykdėte olimpinį normatyvą, bet olimpiadoje nedalyvausite?

– Pastarasis pusmetis mano gyvenime yra labai sunkus, todėl vilties tapti olimpiete žlugimas buvo dar skaudesnis. Kai į vieną tikslą įdedi daugybę darbo, jėgų, noro ir tikėjimo, sunku pripažinti pralaimėjimą. Į Rio olimpiadą važiuo patys geriausi sportininkai, kurie yra nusipelnę, tai yra sportas, todėl nuopoliui – normalus dalykas, svarbiausia yra toliau tikėti ir nepasiduoti.

– Kaip atradote „Draugą“, kur rašėte apie olimpiadą?
Ar planuojate bendradarbiavimą tęsti ateityje?

– „Draugai” pradėjau rašyti neseniai, sulaukusi pasiūlymo iš šio leidinio redakcijos. Man yra labai informuoti žmonės apie gimtinę Lietuvą. Pati tiek laiko gyvendama svetur žinau, kokia brangi yra lietuviybė ir kaip svarbu yra ją išlaikyti. Rašyti apie Lietuvos olimpiečius, kurie garsina Lietuvos vardą, buvo tikras malonumas. Daugelį Lietuvos sportininkų pažistu, todėl buvo džiugu apie jų pasiekimus infor-

muoti pasaulio lietuvius. Manau, kad „Draugas“ yra nepaprastas leidinys, kuris savyje saugo ypatingas vertybes ir jomis dalijasi su mūsų tautos broliais ir seserimis, todėl ir ateityje planuoja dalintis su skaitytojais įdomiomis istorijomis apie nepaprastus lietuvius, kuriais mes didžiujamės.

– Kuo įsiminė šių metų olimpiada Rio, kas pačiai buvo įdomiausia?

– Šių metų olimpiada išsiskyrė gyvybingumu. Kaip visi žinome, Brazilija yra fiestų šalis, ir jų tikrai netrūko. Vien pažiūrėjus į tribūnas galėjome justi linksmą šventinę atmosferą. Galbūt sportininkams didelės veiksmas ir triukšmas galėjo pasirodyti chaotiškas, tačiau, mano akimis, tai ir buvo šios olimpiados širdis.

– Kokie planai baigus studijas, ar grįšite į Lietuvą?

– Sportuoti už Oklahomos valstijos universitetą jau baigiau, tačiau ketinu ten grįžti padėti treniruoti ir baigti žiniasklaidos magistro studijas. Tikiuosi, kad ateityje likimas mane parves į gimtinę, tikrai myliu savo šalį ir joje norėčiau auginti savo vaikus.

– Ar planuojate šiemet rudenį dalyvauti Čikagos maratone?

– Ši rudenį jokiame maratone startuoti neplanuoju. Baigusi mokslus stengiuosi pradėti dirbti darbus pagal isigytas specialybes, bet sportuoti nenu-

stosių, tikiuosi dar kartą išbandyti jėgas maratono distancijoje kitų metų pavasari.

– Oklahoma „City Thunder“ krepšinio komandoje žais ir jaunasias Domantas Sabonis. Ar eisite į varžybas jo palaikyti? Kaip Jums patinka ši valstija?

– Oklahoma man tapo miela valstija, nes čia penkerius savo gyvenimo metus praleidau su nuostabiais žmonėmis ir smagių studentiško gyvenimo ritmu, tačiau savo ateities kurti šioje valstijoje neplanuoju. Labai nudžiugau, kai sužinojau, jog Domantas Saponis žais Oklahoma City „Thunder“ klube. Visada gera sutikti lietuvių ar juos palaikyti esant toli nuo gimtinės, todėl būtinai sekisi jo pasirodymus ir dalyvausiu rungtynėse, kai jis žais. Tikiuosi, jam Oklahoma taip pat taps miela vieta gyventi.

– Kokie Jūsų pomėgiai, ką veikiate laisvalaikio, jeigu jo turite?

– Esu aktyvus žmogus, mėgstu įvairią sportinę veiklą ir gamtą. Kelionės po pasaulį yra vienas didžiausių mano pomėgių, ir sportas man suteikė galimybę aplankyti daugybę pasaulio šalių. Taip pat esu meniškos prigimties, mėgstu kurti. Laisvalaikiu atsipalaiduoti man padeda rankdarbiai. Gaminu papuošalus, įvairius karpinius ir aksesuarus. Jau-nystėje svajoju tapti rūbų dizainere, tačiau kūryba tapo pomėgiu, nes, kai esi profesionalus sportininkas, tam tiesiog nėra laiko.

25-erių metų kunigystės jubiliejus

*Šlovink Viešpatī, mano siela, ir vi-
sa, kas manyje, tešlovina jo šventājī var-
da! (Ps 103:1)*

Kun. Vilius Dundzila šią vasarą atšventė 25-erių metų kunigystės jubiliejų. Su broliais ir seserimis unitarų-universalistų kunigais liepos mėnesį ekskursijoje aplankė istorines unitarų bažnyčias Transilvanijoje, dab. Rumunijoje. Vengrijos-Transilvanijos unitarų vyskupas kun. Ferenc Bálint Benczédi bažnyčios konsistorijoje priėmė kun. Viliaus ordinarcijos priesaikos atnaujinimą ir rankų uždėjimu jam suteikė jubiliejinį palaiminimą šiais žodžiais: *Bet tu būk visame kame apdairus, kentėk vargus, dirbk evangelisto darbą, atlik savo tarnystę* (2 Tim 4:5). Kelionės metu ekskursija aplankė L.D.K. Gedimino palikuonio, unitarų karaliaus Jono Žygimanto ir jo motinos karalienės-regentės Izabelės Jogailaitės kapus Gyulafehérvár/Alba Ulia buv. unitarų katedroje. Kolozsvár/Cluj-Napoca mieste kun. Vilius susitiko su lietuvių ainiiais, kurių proseneliai 1655 m. buvo ištremti iš Lietuvos ir Lenkijos dėl jų tikėjimo.

Unitarai yra Reformacijos eros protestantų konfesija. Jie tiki vieną

Dievą (vietoje trejybės). Jie išpažįsta Jėzų įžymiausiu Dievo pranašu, greta kitų religijų pranašų (hebrajų, musulmonų, induistų, budistų ir t. t.). Jie seka Jėzaus evangelijos mokymu mylėti Dievą ir artimą ne tik širdimi, bet ir darbais. Jie sprendžia religinius klausimus evangelijos šviesoje su Dievo žmogui suteikta laisva valia ir sveiku protu bei su pakantumu kitoms religijoms. Universalistai tiki, kad dieviškasis išganymas suteiktas visiems žmonėms šiame gyvenime, ne po mirties. JAV abi konfesijos susijungė 1961 m. Unitarų bažnyčios išsiklaidžiusios Europoje, Filipinuose, Indijoje, Afrikoje, Pietu Amerikoje, Kanadoje ir JAV.

Vilius baigė pastoracines studijas Loyolos universitete Čikagoje ir įsigijo pastoracijos doktoratą Čikagos universiteto Meadville-Lombard kunigų seminarijoje. 1991 m. rudenį kun. Vilių išventino Kauno baltų tikėjimo bendruomenė „Romuva“. Jis tarnavo tai Kauno, tai Čikagos bendruomenėms. 2002 m. tapo unitarų universalistų kunigu. Nuo 2008 m. ėjo pagalbinio kunigo pareigas Čikagos Antrojoje unitarų bažnyčioje, taip pat ir dėstydamas religijotyra Trumano kolegijoje Čikagoje. Nuo 2014 m. veda unitarų universalistų pamaldas Great La-

Vyskupas Ferenc Bálint Benczédi ir Vilius Dundzila.

kes Naval koplyčioje Čikagos priemiesčiuose. Šią vasarą jis tapo pastoriaus pavaduotoju Čikagos People's bažnyčioje. Jis yra JAV karinio oro laivyno atsargos (USAF AUX) kapelionas su kapitono laipsniu. Jis aktyvus ir Čikagos „Lituanica“ tunto jūrų skautų

veikloje.

Už šį laiką ir šią vietą, už Tavo gerumą ir palaimą, už kiekvieną sutiktą draugą dėkojame Tau, Viešpatie. Amen.

Čikagos People's bažnyčios info ir nuotraukos

Vilius Dundzila prie karaliaus Jono Žygimanto (d.) ir karalienės-regentės Izabelės Jogailaitės (k.) kapu.

Vyskupas Ferenc Bálint Benczédi Viliui Dundzilai teikia jubiliejinį palaiminimą konsistorijoje. Už jų stovi John Dale ir Magda Kolcsar (jos proseneliai 1655 m. buvo ištremti iš Lietuvos dėl tikėjimo).

Susirinkome į jubiliejinę stovyklą!

Dainos Čyvienės nuotraukos

Skaičius „60“ puikavosi ant šventinių šakočių.

TEGYVUOJA DAINAVA!

Kunigas Lukas Laniauskas SJ pušyne atnašavo šv. Mišias.

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

„Dainava 60“ – tai užrašas ant marškinėlių, kuriuos vilkėjo daugelis svečių Dainavos jaunimo stovyklos 60-ies metų jubiliejiniam renginyje rugsėjo 3–5 dienomis. Iš tikrųjų tų kelių šimtų suvažiavusių jų svečiais vadinti netikslu. Jie buvo stovyklos steigėjai, rėmėjai, vadovai, darbuotojai, stovyklautojai ar jų vaikučiai. Jie visi buvo Dainavos šeimos nariai, ir tą giminystę šio savaitgalio metu tikrai galėjai jausti. Atrodė, kad didelė dauguma vienas kitą pažinojo, ir visus jungė kartu praleistos dienos, dažnai ir metai po metų gražioje Dainavoje.

Išvažiavus į stovyklą visus pasitiko pora savanorių, kurios ne įvažiavimo mokestį rinko, bet atvykusius pasveikino, išdalijo reikiamą informaciją, marškinėlius, davė tapatybės „bronzaleką“ ant riešo nešioti. Tai pirmas atvejis mano gyvenime, kai atvykus į renginį nereikėjo stoti į eilę, viskas buvo puikiai sutvarkyta neišlipant iš automobilio. Su sūnum Aldu atvykome minutę prieš numatytą vėliavų pakėlimą 12 val. Turbūt buvome atvažiavusiųjų pirmajame dešimtu-

ke. 12:40 val. p. p. visi laukiantieji vėliavų pakėlimo buvo pakviesti pietų. Tik po to komendantas Marius Polikaitis visus išrikiavo prie vėliavų, kurios buvo pagarbiai pakeltos. Jis pranešė, kad savaitgalio programa daugiau ar mažiau vyks pagal numatytą dienotvarkę, o jo garsioji dūda pranešinės renginių pradžia. Taigi tą savaitgalį komendanto dūda suvažiavusius išvadavo nuo laikrodžio priklausomybės. Šeštadienio popietę buvo keletas veiklos pasirinkimų. Buvo galima maudytis, sportuoti, žaidimus žaisti. Skautai vedė į iškylą gamtos takeliu. Popiečiui įpusėjus visi rinkosi po didžiuoju ažuolu bendram dainavimui. Už geros valandėlės visi kopė į kryžių kalną, kur vyko Dainavos stovyklos įkūrėjų pagerbimas – jam vadovavo Taura Underienė. Tai nebuvo koks mirusiųjų prisiminimas, bet stovyklos įkūrėjų meilės Dainavai prisiminimas. Po iškilmingos vakarienės prie baltomis staltiesėmis apdengtų, gėlytėmis ir mirgančiomis žvakutėmis papuoštų stalų visi rinkosi į baltą kaip gulbė didžiulę palapinę meninei programai. Jos centre buvo Čikagos „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas, vadovaujamas Dariaus Polikaičio. Kiti vieneto dalyviai: Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis, Marius Polikaitis, Kastytis Šoliūnas ir akompaniatorius Vidas Neverauskas. Jiems talkino garso, apšvietimo specialistai ir palyda su trimu bei gitaromis. Buvo išdainuota apie 20 įvairių dainų. Vienos buvo tradicinės („Ramovėnų maršas“, „Žygis į Vilnių“, „Šaltyšius“, „Lauksiu tavęs ateinant“ ir kt.). Keletos dainų žodžiai ar muzika buvo sukurta pačių atlikėjų – Dariaus Polikaičio, Mariaus Polikaičio. Poros kitų dainų autoriai buvo tarp žiūrovų. Dainavimas at-

liktas profesionaliai, preciziškai, gyvai, išlaikant artimą ryšį su klausytojais. Būtinai reikia paminėti Dariaus Polikaičio sukurtos dainos „Dainava“ žodžius: kur „...mano svajos, ten sapnai, ten palikau senus draugus. Tenai miškai, ežero krantai, tyliai kalba – grįžki tu pas mus“. Sakyčiau, kad ši nostalgiska, meilės kupina daina yra neoficialus Dainavos jaunimo stovyklos himnas. Meninės programos, kurią gyvai vedė Eglė Laniauskienė, metu trumpą žodį tarė stovyklos direktorių tarybos pirmininkė Dana Rugieniūtė. Ji pristatė ir ant scenos pakvietė šventėje dalyvaujančius buvusius Dainavos direktorių tarybos pirmininkus (skliausteliuose pažymėta jų kadencijos trukmė): Romualdas Kriaučiūnas (3 metai), Vytenis Damušis (6), Vytas Petrulis (9) ir Kastytis Giedraitis (15). Pertraukos metu visus maloniai nustebino sprogėjančios įvairiaspalvės salvės virš Spyglio ežerėlio. Tai buvo lyg Naujųjų metų sutikimas, o gal taip ir buvo, nes Dainava pradėjo naujuosius, 61-uosius savo spalvingo ir prasmingo gyvavimo metus. Tai išryškino savaitgalio programos šūkį: „Tegyvuoja Dainava!“ Po meninės programos vyko šokiai ir vaisės. Sekmadienio rytas prasidėjo vėliavų pakėlimu. Po to – pusryčiai. Apie 10:30 val. r. dūda visus pakvietė klausytis „Dainava – 60 metų – praeitis ir ateitis“ pranešimų. Pirmasis buvo Juozo Polikaičio, o apie stovyklos dabartį ir ateitį kalbėjo jo dukra Rima Birutienė. Apžvalgoje apie praeitį buvo koncentruojamasi į pirmąją stovyklos dešimtmetį. Tame laikotarpyje gimė ir išaugo Dainavos stovykla. Pradžioje stovykla buvo žinoma Amerikos lietuvių Ro-

Į iškylą gamtos takeliu.

Atidarymo akimirkos. Iš k.: Vytenis Damušis, Marius Laniauskas ir Taura Underienė.

Apeigos kryžių kalne.

mos katalikų federacijos jaunimo stovyklos vardu. Po poros metų vykusiame konkurse Dainoros Juozapavičiūtės iš Toronto siūlyta „Dainava“ tapo stovyklos vardu.

Rima Birutienė, beveik 25 metus sėkmingai ir su meile vadovaujanti lietuvių kilmės vaikų stovykloms, aptarė stovyklaujančiųjų grupes. Kasmet jos užpildo visą vasaros stovyklų kalendorių. Specialių grupių rekolekcijų, suvažiavimų, kursų būna ir kitu metų laiku. Žaismingai ir su skaidrėmis ant ekrano ji pristatė daugelį galimybių, kaip Dainavą būtų galima atnaujinti, papuošti ir padaryti panašią į pasakų pilaitę. Ji turėjo ir kitų, praktiškų siūlymų Dainavos ateičiai. Būtų smagu, kad tos mintys ir Dainavos praeities santrauka būtų paskelbtos spaudoje.

Po pietų visas pulkas rinkosi į Dainavos narių metinį suvažiavimą. Per pastaruosius keletą metų tokiuose suvažiavimuose dalyvavo mažiau nei 20 dalyvių. Šiemet tas skaičius, spėju, patrigubėjo. Puiku! Suvažiavimui pirmininkavo Direktorių tarybos pirmininkė Dana Rugieniūtė. Sekretoriavo dr. Marius Laniauskas. Suvažiavimas vyko darniai ir darbingai. Išklausyta panešimų apie stovyklos bendrąją ir finansinę padėtį. Stovykloje atlikta daug svarbių remontų. Taip pat numatoma kitų stambių pagerinimų, kurie kainuos daugiau nei turima pinigų. Buvo siūlyta kreiptis į Dainavos fondą, kuris kaip tik buvo įsteigtas Dainavoje ką nors iš esmės remontuoti bei statyti. Fonde yra apie 400 000 dol. Praėjusiais metais Dainavos stovykla turėjo 130,821.10 dol. pajamų ir 133,125.27 dol. išlaidų. Palyginus su 2014 m., pajamos padidėjo, bet tuo pačiu padidėjo

Kokia gi stovykla be muzikos!

ir išlaidos, ypač kapitaliniam remontui. Revizijos komisijos pranešime Marius Polikaitis pasidžiaugė vedamomis knygomis ir pasiūlė būdų, kaip atskaitą patikslinti. Valandėlę po suvažiavimo tėvas Lukas Laniauskas SJ taip vadinamoje Luko šventovėje, pušyne prie kryžių kalno šlaito, atnašavo šv. Mišias. Pamoksle jis kvietė važiuojančius gyvenimo traukinyje pasaulio vargus ir skausmus ne tik stebėti, bet traukinėliui sustojus išlipti ir įsijungti į tų vargų sumažinimą ir kitus artimo meilės darbus. Tai motinėls Teresės gyvenimo pavyzdys. Kaip tik tą dieną – rugsėjo 4-ąją – Romoje popiežius Pranciš-

kus ją, tapusią artimo meilės išikūnimo simboliu, paskelbė šventąja. Po šv. Mišių teko vykti namo, bet programoje dar buvo likę „Dainavos 60“ skaidrių montažas, vakarienė, laužas ir naktpiečiai. Kitą dieną, po pusryčių, dar buvo numatytos kelios valandos „Pasigrožėti Dainavos stovyklos gamta ir atsisveikinti su senais bei naujais draugais“. Pagarba ir padėka „Dainava 60“ savaitgalio rengėjų komiteto pirmininkui dr. Mariui Laniauskui ir jo energingajai komandai, dalyviams ir visiems artimo meilės skleidėjams! Tegyvuoja Dainava!

Rima Birutienė ir Juozas Polikaitis.

Auga kita Dainavos karta!

Buvę Dainavos direktorių tarybos pirmininkai (iš k.): Dana Rugieniūtė, Vytenis Damušis, Romualdas Kriaučiūnas, Vytautas Petrulis ir Kastytis Giedraitis.

Žmogus, kuriam meilė Tėvynei buvo svarbesnė už gyvenimą

Nuo pat mokyklos įsteigimo 1992 m. Garliavos Juozo Lukšos gimnaziją sieja glaudūs ryšiai su išeivija. Kiekvienais metais rugsėjo pradžioje rengiamuose Juozo Lukšos-Daumanto minėjimuose yra lankęsis, Juozo Lukšos brolis Antanas (miręs 2016 sausio mėn.), iš JAV atvykdavo dr. Nijolė Bražėnaitė, dr. Adolfas Damušis, dr. Juozas Kazickas, dr. Petras Kisieličius, dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Rožė Šomkaitė ir kt. JAV lietuvių visuomenininkai, rašytojai, publicistai Bernardas Brazdžionis, Kazys Bradūnas, Vilius Bražėnas, Juozas Kojelis, o taip pat kitose šalyse gyvenę rezistentai (Jonas Pajaujis iš Švedijos, Vida Vaitiekūnienė iš Australijos), JAV lietuvių Bendruomenės aktyvistai Vytautas Bieliauskas, Liūda ir Algis Rugieniai, Vytas Petrulis, mokslininkai prof. Kęstutis Skrupskelis ir kt.

Jūsų dėmesiui siūlome šiemetinio renginio aprašymą.

VIDAS SIDABRAS

Rugsėjo pradžioje Kauno rajono Garliavos Juozo Lukšos gimnazijoje tradiciškai buvo minimos legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto 95-osios gimimo ir 65-osios žūties metinės.

Šio iškilaus Lietuvos pasipriešinimo prieš okupantus dalyvio, partizanų vado ir laisvės kovotojų įgalotinio Vakaruose atminimui skirti renginiai prasidėjo rugsėjo 4 dieną šv. Mišiomis Garliavos Švč. Trejybės bažnyčioje. Mišias koncelebravęs kun. R. Baltrušaitis, kuris yra ir Kauno Šv. Mato gimnazijos direktorius, gausiai susirinkusiems Garliavos gimnazijos ir miesto bendruomenės nariams linkėjo jokių būdu nebijoti gyvenimo bei likimo siunčiamų sunkumų ir visuomet remtis Juozo Lukšos gyvenimo pavyzdžiu bei pasiaukojimu.

Rugsėjo 5 diena Juozo Lukšos gimnazijoje buvo skirta ne tik paminėti Tėvynei gyvybę paaukojusio didvyrio Juozo Lukšos atminimą, bet ir pamatyti apie savo pačių patriotizmą bei vertybines nuostatas. Visi norintys galėjo susipažinti su gimnazijos muziejuje saugomais unikaliais Juozo Lukšos gyvenimą ir veiklą apibūdinančiais eksponatais: laiškais, nuotraukų albumais, apdovanojimais. Gimnazijoje įsteigta Lietuvos ir užsienio lietuvių rezistencijos studijų centre buvo demonstruojami išeivijoje išleistų knygų ir kitų leidinių rinkiniai bei įvairūs dokumentai. Centro lankytojai buvo kviečiami susipažinti su Tautos sukilimo ir pokario laisvės kovų bei rezistencinės veiklos egzilyje organizatoriais ir vadovais. Mokiniam buvo rodomas dokumentinis filmas „Nematomas frontas“ apie Lietuvos laisvės kovas ir Juozą Lukšą. Po to buvo surengtas filmo aptarimas su vienu iš jo kūrėjų Jonu Ohmanu. Švedijoje gimęs ir augęs J. Ohmanas skatino mokinius būti atsakingus ir aktyvius. „Žmogus tikrai gali keisti pasaulį“, – teigė jis. Ir pabrėžė: „Jūsų karta turi ydą – norite, kad viskas būtų lengva. TAIP NEBUS! Stebėkit, studijuokit

Paminklas Juozui Lukšai.

ir galvokit. Ką darot šiandien, yra jūsų pagrindas tam, ką darysit rytoj. Svarbi valanda būtinai išauš.“

Vėliau susitikimas ir pokalbis apie asmens vaidmenį istorijoje vyko su Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolu kun. Gintaru Vitkumi SJ, kuris Juozo Lukšos gyvenimą bei veiklą siejo su savo senelio, kito žymaus partizanų vado, Juozo Vitkaus-Kazimieračio gyvenimu. Kunigas gimnazistams linkėjo išvengti pagundos verkšlenti, dejuoti ir kaltinti kitus: „Stenkitės būti orūs piliečiai, kompetentingi visose srityse. Ir nemanysite, kad jūsų žaizdos yra pačios skaudžiausios – yra daug labiau kenčiančių“, – sakė G. Vitkus.

Mokinių diskusija apie Lietuvos gynybą bei kariuomenę buvo surengta su Lietuvos kariuomenės sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokyimo centro kariais. „Vienybėje jėga, tikėjime – pergalė!“ – tokiu šūkiu savo veiklą bei visos kariuomenės nuotaikas pristatė šio mokyimo centro kariai, vėliau mokiniams surengė ir įspūdingą kovinės ginkluotės demonstraciją. Lietuvos Respublikos Seimo narė Rasa Juknevičienė gimnazijos abiturientams skaitė paskaitą apie šiandieninius iššūkius Lietuvos saugumui. Vėliau Seimo narės paskaitoje iškeltas problemos nagrinėjo ir kiti svečiai, diskutuodami apie mūsų istorijos ir praeities pamokas ateičiai. Renginio dalyviams buvo perskaityti ir gauti sveikinimai iš užsienio. Dr. Nijolė Bražėnaitė, apgailestaudama, kad šį kartą negalėjo dalyvauti minėjime, džiaugėsi, jog beveik prieš dvidešimt penkerius metus Garliavoje įsteigta ir Juozo Lukšos vardu pavadinta gimnazija „labai greitai tapo viena iš geriausiai vertinamų Lietuvos mokyimo institucijų ir paruošė nemažą skaičių puikiai subrendusių, išsimokslinusių, patriotiškai nusiteikusių bei visapusiškai išsilavinusių asmenų“. „Savo širdyje Jus visada prisimenu ir džiaugiuosi visu tuo, ką Jūs pasiekėte ir, siūsdama šiuos savo sveikinimus, noriu pasakyti, kad Jūs man visada liksite labai brangūs ir aš džiaugiuosi visais Jūsų laimėjimais, o ypač norais atsiduoti mūsų brangios tėvynės gerovei“, – rašė buvusi legendinio

G. Vitkus, J. Ohmanas, R. Juknevičienė.

partizano žmona. Gintė Damušytė, Lietuvos ambasadorė Danijoje ir Islandijai, kuri dvasinės stiprybės ir motyvacijos savo veiklai sėmėsi iš tėvų, žinomų rezistentų ir visuomenininkų dr. Adolfo bei Jadvygos Damušių bei jų bendražygių, taip pat prasmingais žodžiais dalijosi savo mintimis bei linkėjimais su gimnazistais ir renginio svečiais. „Galime paklausti, kuo Lietuvos pasipriešinimo asmenybės kaip Lukša išsiskyrė nuo kitų istorijos herojų? Ogi tuo, kad sąmoningai apsisprendė ginti valstybę ir aktyviai to tikslo siekė, nepaisydami didelių pavojų. Būtų klaida manyti, kad tik kariuomenė gali atlikti šį svarbų uždavinį. Šiuolaikinis laisvas žmogus turi būti budrus, pilnas asmeninės iniciatyvos, nes laisvė nėra duotybė, ją turime ginti. Linkiu jums, ypač moksleiviams, būti ištikimiems pamatinėms vertybėms, ant kurių vienintelių galima kurti tikrą demokratinį gyvenimą ir valstybės gerovę. O Juozo Lukšos ir kitų laisvės kovotojų šviesus atminimas tebūna mums paskata ir priminimas, kad didžiausias dalykas, kurį galime padaryti, tai likti iki galo ištikimi savo pareigai, savo pašaukimui, savo artimui ir Tėvynei“, – savo sveikinime rašė buvusi aktyvi JAV lietuvių jaunosios kartos patriotinės veiklos ir pagalbos okupuotai Lietuvai organizatorė.

Architektas ir visuomenininkas Jonas Lukšė pristatė savo parengtą ir gimnazijoje eksponuojamą fotografijų bei žemėlapių parodą „Partizanų takais“, o Juozo Lukšos žūties vietoje prie jo atminimui pastatyto paminklo (Pabartupio kaime) buvo surengtas baigiamasis minėjimo renginys, kuriame gausiai dalyvavo gimnazijos mokinių bei mokytojų atstovai, sausumos pajėgų mokyimo centro kariai, vietos gyventojai. Susirinkusiems kalbas pasakė gimnazijos direktorius Vidmantas Vitkauskas bei mokyimo centro štabo viršininkas majoras Arvydas Benešiūnas. Mokiniai ir kariai Laisvės gynėjo Juozo Lukšos atminimą pagerbė Tautiška giesme, gėlėmis ir žvakelėmis. Minėjimas buvo baigtas garbės salvėmis už Juozą Lukšą-Daumantą, Lietuvos laisvės kovotojus, kariuomenę ir Tėvynę.

A. Benešiūnas, V. Vitkauskas (k.).

Juozo Lukšos gimnazijos mokiniai.

Almanto Vitkausko nuotraukos

Rūpestis tremtinių kapais suartina lietuvius

Kun. Rimantas Gudelis šventina kryžių Sibire.

Lietuvaitė Buriatijoje.

Laimono Šegždos nuotraukos

Kai lietuvių tremtinių palikuonys susirinko tvarkyti vieną iš 24 Buriatijoje esančių lietuvių kapinių ir pritrūko medienos, artimiausios lentpjūvės šeimininkai buriatai metė į šalį skubų užsakymą ir ėmėsi pjauti lentas lietuviškiems kryžiams. Po kelių metų vėl į kapinaites grįžę tvarkyti lietuviai rado ant kiekvieno kapo padėtas plastikines gėles. Sibiro kapų tvarkymas vietos bendruomenėms padeda megzti žmogiškuosius ryšius, o tremtinių giminaičiams – ryši su Lietuva.

Daugelis tremtinių vaikų ir anūkų, gyvenančių Buriatijos, Krasnojarsko, Altajaus ir Irkutsko kraštuose, nebekalba lietuviškai. Nors turi dvigubą pilietybę, bet į Lietuvą važiuoti nenori, nes nedrįsta. Dažnas jaunesnis lietuvių palikuonis važinėja su Georgijaus juostelėmis ir pasaulį mato per vietinės žiniasklaidos filtrą arba tiesiog stengiasi nesigilinti, nesitapatinti su savo tautybe”, – pasakojo po darbų Sibire neseniai grįžęs lietuvių tremtinių kapų tvarkymo projekto

vadovas kun. dr. Rimantas Gudelis. „Lietuviškų mokyklų, bendrų projektų jiems trūksta, todėl kapų tvarkymas vietos lietuviams, o jų pavyzdys – ir kitoms tautoms, po truputį tampa pagrindiniu bendru vardikliu, prisiminimų generatoriumi”.

Pasak R. Gudelio, į tremtinių kapų tvarkymą Sibire šiemet įsitraukė apie 50 vietinių lietuvių. Iš Lietuvos gautą paramą kapų tvarkymui jie panaudojo ir išraiškingiems memorialams. Vienose Krasnojarsko kapinaitėse, kuriose palaidoti daugiausia į darbus miškuose išsiųsti tremtiniai, pastatė kryžius, kurių saulutės – iš medkirčių tuomet naudotų benzinis pjūklas grandinių. Kitose kapinaitėse atnaujinę tvorą, ją papuošė Gedimino stulpais.

„Kai mes Lietuvoje daug kalbame apie Sibiro kapus, atrodo, kad didžiausias dėmesys šioje temoje skiriamas mirusiesiems arba jų istorijos pažinimui. Bet įtraukdami į kapų tvarkymo darbus vietos bendruomenės kalbame apie tuos lietuvius, kurie yra gyvi, tik jaučiasi nutolę, kartais net užmiršti Lietuvos. Paremdami kapų tvarkymo projektą sutei-

kiame gyvybės lietuvių kultūrinėms bendrijoms iš Krasnojarsko, Buriatijos, Altajaus ir Irkutsko, o tiems, kurie jau nebeturi ryšių su Lietuva, padedame juos vėl užmegzti”, – kalbėjo R. Gudelis.

Sibiro lietuviai savo kapus pagal išgales tvarkė jau seniai. Ulan Udė mieste gyvenantis Buriatijos lietuvių kultūros bendrijos pirmininkas Bernardas Razgus pasakojo, kad pajuto pareigą tai daryti prieš dešimt metų. „Tai buvo tarsi vizija: išgirdau, kad mane kviečia – ‘tų kapelių niekas netvarkys, eik, Bernardai, ir tvarkyk’, – kalbėjo tremtinys. Nuo 2014-ųjų jie įgijo daugiau galimybių, nes lėšas projektui „Lietuvių tremtinių kapų Rusijoje – Buriatijos, Krasnojarsko, Irkutsko, Altajaus ir kt. kraštuose tvarkymas” ėmė skirti Lietuvos Kultūros rėmimo fondas. Šiemet į projektą investuota apie 19 tūkst. eurų fondo lėšų, dar 5 tūkst. eurų paaukojo rėmėjai. Sutvarkyta dešimt kapinaičių, į darbus įsitraukė penkios Lietuvių Bendruomenės. Daugiau informacijos el. paštu: info@bistrampolis.lt

Organizatorių info

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

HELP WANTED

Toscana, Italian, American Restaurant in Arlington Heights, IL 60016 is hiring full or part time servers, hostess or bussers. Short hours, good money.
Experience require, but not nessessery. We are willing to train the right person. For contact Tedy or Murat at 847-222-1989

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

skelbimai@draugas.org • 773-585-9500

Parengė Vitalius Zaikauskas

Prasidėjo paskutinė Seimo sesija

Vilnius (Seimo info) – Kadenciją baigiantis Seimas rudens sesijoje planuoja apsvarstyti beveik 500 teisės aktų projektai. Vyriausybė į sesijos darbų programą pasiūlė įrašyti beveik 110, prezidentė Dalia Grybauskaitė – 4, Seimo nariai – per 380 įstatymų projektų. Svarbią vietą sesijos darbų programoje užima įstatymai, susiję su kitų metų valstybės ir savivaldybių biudžetais bei Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų biudžetais; įstatymai, įgyvendinantys Vyriausybės programos nuostatas ir 2016-ųjų metų prioritetus bei įstatymai, įgyvendinantys arba perkeliančys Europos Sąjungos (ES)

teisės aktus, dėl kurių pradėta ES teisės pažeidimų procedūra. Vyriausybė Seimui teikia įstatymų projektus, kurie turės įtakos tolesniam atlyginimų didėjimui, sudarys palankesnes sąlygas verslui, ypač regionuose. Sesijos programoje ir klausimai, kuriais numatoma pakeisti valstybės tarnybos santykių teisinį reglamentavimą ir tokiu būdu pritraukti į valstybės tarnybą naujus žmones bei išlaikyti aukštą jau dirbančių valstybės tarnautojų kvalifikaciją ir vertybines nuostatas. Sesijos darbų programą toliau svarstys Seimo komitetai ir frakcijos.

Astravo AE – kelianti grėsmę Lietuvai

Vilnius (ELTA) – Siūloma pripažinti Astrave statomą atominę elektrinę nesaugia bei keliančia grėsmę Vilniui ir visai Lietuvai. Tokia nuostata įrašyta į Seimui pristatytą piliečių iniciatyva teikiamą Elektros energetikos sistemos bei elektros energijos rinkos apsaugos įstatymo projektą. Šiuo teisės aktu siūloma nustatyti apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos nešvarios elektros energijos patekimo į Lietuvos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką bendruosius įgyvendinimo principus, sąlygas ir etapus. Numatoma, kad nesaugiomis trečiųjų šalių elektrinėmis būtų vadinamos tokios statomos ar jau veikiančios elektros energijos generavimo jėgainės, kurios dėl savo geografinės padėties bei

technologinių ypatumų kelia pavojų Lietuvos sostinei Vilniui ar didelei kurioje nors vietovėje gyvenančių Lietuvos gyventojų daliai, dėl to kilus grėsmei tektų evakuoti tose vietovėse gyvenančius žmones. Prie nesaugių būtų priskiriamos taip pat jėgainės, kai kompetingų institucijų yra pripažinta, kad tokias elektrines projektuojant ar statant pažeistos tarptautinės konvencijos bei tarptautinių organizacijų nustatytos saugos ir gerosios praktikos rekomendacijos, arba elektros energija jose gaminama pažeidžiant Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimus. Siūloma, kad Lietuvos elektros energijos rinkoje būtų draudžiama prekiauti nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagaminta nešvaria elektros energija.

Vilniaus oro uostas laikinai neveiks

Vilnius (ELTA) – Išibėgėja pasirošimas Vilniaus oro uosto orlaivių kilimo ir tūpimo tako rekonstrukcijai. Jau suprojektuota laikinoji infrastruktūra, kuri bus sumontuota Kauno oro uoste kitų metų vasarą, kai 35-ias liepos ir rugpjūčio dienas čia persikels didžioji dalis keleivių ir skrydžių iš sostinės. Savo automobiliu į Kauno oro uostą atvykstantiems keleiviams bus įrengta papildoma 700 vietų automo-

bilių ilgalaikio stovėjimo aikštelė. 2017 m. vasarą vyksianti Vilniaus oro uosto orlaivių kilimo ir tūpimo tako rekonstrukcija atsieis beveik 25 mln. eurų. Pagrindiniai rekonstrukcijos darbai bus atliekami nuo kitų metų liepos 14 d. iki rugpjūčio 17 d. 23 val. 59 min, t. y. 18 dieną orlaivių kilimo ir tūpimo takas jau veiks. Tuo metu Vilniaus oro uostas skrydžių nepriims.

Ar Lietuva buvo SSRS išlaikytinė?

Vilnius (BNS) – Vertinant sovietų okupacijos žalą Lietuvai, norima pritaikyti kaimynėje Latvijoje naudotą metodą – pakelti archyvinius dokumentus ir apskaičiuoti buvusių finansinių srautų tarp Vilniaus ir Maskvos balansą. Teigiama, kad atversti archyvai leis sukskaičiuoti kiek pinigų Lietuva atseikėdavo sąjunginiam biudžetui ir kiek iš jo gaudavo, objektyviai parodys, kad buvome donorai, o ne išlaikytiniai. Latvijos Finansų ministerijos žinybiniame archyve rasti dokumentai paneigia iš Rytų pasigirstančias gaides, jog sovietmečiu Baltijos šalys buvo išlaikomos, neva patys esame skolingi Rusijai, ir įrodo, kad viskas buvo priešingai. Kadangi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje darbo našumas buvo didesnis, žemės ūkis – pelnin-

Dar 1990 m. sausio 11–13 dienomis Lietuvoje lankęsis M. Gorbačiovas tikino, kad LSSR buvo SSSR išlaikytinė.

SCANPIX nuotr.

gesnis, į centrinį biudžetą subyrėdavo daugiau pinigų nei iš kai kurių kitų SSRS regionų. Tuo metu finansinė grąža buvo mažesnė nei įnašai. Rugpjūčio pabaigoje kaimynės šalies specialistai buvo susitikę su kolegomis iš Estijos, o dabar rengiasi atvykti į Lietuvą ir aptarti galimybes taikyti panašią metodiką papildant skaičiavimus apie okupacinę žalą.

Paminėtos 15-osios Rugsėjo 11-osios metines

Washingtonas („Draugo“ info) – Rugsėjo 11 dieną JAV minėjo teroristinių išpuolių metines. Oficialių renginių metu prisimenami žmonės, kurie 2001 m. žuvo per kruviniausią teroristinę ataką JAV teritorijoje, visiems laikams pakeitusią pasaulį. Tai buvo pirmoji užsieniečių įvykdyta ataka prieš žemyninę JAV dalį po beveik dviejų amžių. Ji sukėlė JAV vadovaujamą invaziją Afganistane 2001 m. ir Irake 2003 m. New Yorke, toje vietoje kur stovėjo Pasaulio prekybos centras, buvo skaitomos žuvusiųjų pavardės. Prezidentas Barack Obama kreipėsi į žmones per iškilmes prie Pentagono. „Šį sa-

vaitgalį mes pagerbiame jų žuvusiųjų atminimą dar kartą. Mes esame drauge su išgyvenusiaisiais, kurie vis dar kenčia nuo tos dienos randų“, – sakė B. Obama. Išvakarėse JAV prezidentas pažymėjo svarbą to, kaip šalis atsako į terorizmą. Pasak jo, negalima nusileisti tiems, kurie supriešintų žmones, ir nevalia reaguoti tokiu būdu, kuris sudarytų visuomenės pamatus. Per 2001 m. rugsėjo 11 d. teroristinius išpuolius 2 753 žmonės žuvo New Yorke, 184 – Pentagone ir dar 40 lėktuve, skridusiame link Washingtono, bet nukritusiame Penssylvanijoje, kai jo keleiviai pasipriešino teroristams.

Rusija ir JAV sutarė dėl paliaubų Sirijoje

Ženeva (ELTA) – Jungtinės Valstijos ir Rusija suderino planą dėl paliaubų Sirijoje, skirtą sumažinti smurtą Sirijoje ir pereiti prie taikos situacijos sureguliuavimo. Apie tai pareiškė JAV valstybės sekretorius John Kerry pasibaigus deryboms su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu. „Šiandien JAV ir Rusija skelbia planą, kuris, tikimės, leis sumažinti smurtą, palengvinti kančias ir užtikrinti perėjimą prie taikių derybų ir taikos situacijos sureguliuavimo Sirijoje“, – pareiškė J. Kerry. Pasak JAV valstybės sekretoriaus, suderintas planas yra daug griežtesnis ir platesnio masto nei ankstesni susitarimai dėl paliaubų, ir jeigu abi pusės jį vykdys, leis pereiti prie politinių derybų dėl Sirijos ateities. „Jeigu planas bus įgyvendintas, tikimės, jis taps le-

14 valandų trukusių derybos pabaigos sulaukčius žurnalistus, S. Lavrovas pavaišino „Stolychnaja vodka“.

Youtube nuotr.

miamu lūžiu“, – pareiškė J. Kerry. Pagal pasiektą susitarimą, visos konflikto šalys Sirijoje privalo nutraukti kovinius veiksmus rugsėjo 12 dieną. Pirmiausia ugnis turi būti nutraukiama 48 valandoms. Kovinių veiksmų nutraukimo režimas Sirijoje galios septynias dienas, tada bus įsteigtas jungtinis kovos su teroristais centras.

Musulmonai pradėjo tradicinį hadžą

Meka, Saudo Arabija („Draugo“ info) – Per 1,5 mln. musulmonų rugsėjo 10 dieną Mekoje pradėjo tradicinį hadžą. Hadžas yra vienas iš penkių islamo stulpų. Kiekvienas pamaldus musulmonas, kuris yra sveikas ir gali sau leisti, privalo bent kartą gyvenime apsilankyti Mekoje. Pranešama apie sustiprintą saugumą hadžo dienomis. Dviejų kilometrų spinduliu nuo Mekoje esančios Al Masdžid al Charamo mečetės uždraustas automobilių eismas. Masinė panika per praėjusių metų hadžą Saudo Arabijoje pareikalavo per 2 tūkst. aukų. Daugiausia žuvo piligrimų iš Irano. Teheranas apkaltino Saudo Arabijos valdžią prastu hadžo organizavimu. Šiais metais Irano valdžia uždraudė savo šalies piliečiams vykti į hadžą Mekoje. Iš pradžių Mekoje vyksta religinės apeigos, vėliau maldininkai keliauja į Minos slėnį, esantį per 5 km nuo Mekos. Iš ten vykstama prie Arafato kalno, kur atliekami pagrindiniai hadžo ritualai. Dauguma maldininkų 25 km atstumą įveiks pėsčiomis.

Prasidėjo tradicinis hadžas.

Theiranproject nuotr.

Ruošiantis šių metų hadžui, keliai Minoje buvo praplatinti. Be to, Saudo Arabijos valdžia dalija maldininkams specialias elektronines apyrankes su įvesta jų asmenine informacija. Jos padės atpažinti žmones tuo atveju, jeigu jie žus arba bus sužeisti. 2015 metų rugsėjo 24-ąją įvykusi katastrofa Saudo Arabijoje pareikalavo daugiausia aukų per visą virtinę panašių nelaimių. 2006-aisiais per spūstį žuvo 362 musulmonai, 2001 metais – 251. 1990-aisiais tunelyje žuvo daugiau kaip 1 400 žmonių – jie užduso arba buvo mirtinai sutrypti. Saudo Arabija pradėjo televizijos transliacijas persų kalba iš šiemetinio hadžo. Per palydovinį televizijos kanalą 24 val. per parą transliuojami ritualai bei maldos iš Mekos Didžiosios mečetės.

Savo draugo gedi a. a. John Wenckus bičiuliai.

Prisimenant tragiškąją Rugsėjo 11-ąją

Atkelta iš 3 psl.

Š. m. rugsėjo 8 d., ketvirtadienį, Sherwood Island State Parke įvyko gaudinančios iškilmės pagerbiant Connecticuto valstijoje gyvenusias Rugsėjo 11 d. aukas. Gedulo apeigose dalyvavo ir Derek Statkevicius brolis Joel iš Norwalke. Kartu su dvejų metų dukrele Antasia jis padėjo baltą rožę savo tragiškai žuvusio brolio atminimui. Šią dramatišką akimirką užfiksavo dienraščio „Hartford Courant“ fotografas Brad Horrigan.

Trečios kartos Amerikos lietuvis John Joseph Wenckus žuvo „Boeing 767-223 ER“ lėktuve, kuriuo „American Airlines“ skraidino keleivius iš Boston į Los Angeles (skrydis #11). 46-erių metų inžinierius (igijęs mechanikos inžinieriaus bakalaurą prestižiniame MIT Boston), pastaruoju metu dirbęs pajamų mokesčių konsultantu, Bostone šventė savo tėvo 70-ąjį jubiliejų. Palydėjęs sūnų į oro uostą, John Wenckus grįžo į namus ir, išjungęs televizorių, sužinojo šurpią naujieną – lėktuvas, kuriuo skrido jo sūnus, įsirežė į vieną iš Pasaulio prekybos centro dvynių. Joseph nebuvo sukūręs šeimos, tačiau giliai nuliūdę liko jo tėvai John ir Joan, seserys Carol, Lynne, Lisa, broliai Brian ir Daniel su šeimomis.

Per Rugsėjo 11-sios teroristinį išpuolį New Yorke žuvo ir 28-erių metų Lietuvos Respublikos pilietė, vilniečio fiziko Vladimiro Gavriušino duktė Jelena. Į New Yorką atvykusi 1992 m. rugpjūtį, ji netrukus susituokė su Aleksu Melničenko. 1994 m. jiems gimė sūnelis Erikas. Melničenko dirbo draudimo įmonėje „Marsh and McLennan“, kuri buvo įsikūrusi šiaurinio PPC dangoraižio 97-ame aukšte.

Lemtingomis dienomis Vladimiras viešėjo New Yorke, o tą rytą išlydėdamas dukrą į darbą nė nenujautė, kad mato ją paskutinį kartą. „Niekada nepamiršiu to momento, kai stovėdamas ant Brooklyno tilto žiūrėjau į degančius Pasaulio prekybos centro dangoraižius. Paskui nuskubėjau į Manhattaną, o ten – chaosas, triukšmas, žmonės būriuojasi prie telefono būdelių. Visų prašiau, maldavau: mano dukra degančiame bokšte, reikia paskambinti

jai, niekas nepraleido, nors skambino tik tam, kad su draugais pasidalytų išpūdziais apie visą tą siaubą. Nepadėjo jokie įtikinėjimai, kad leistų man pabandyti susisiekti su dukterimi. Paskui viena rusiškai kalbanti moteris pasigailėjo, paskambinau, bet telefono Jelena nepakėlė...“, – košmariškas akimirkas prisiminė prof. Vladimiras Gavriušinas.

Tą vakarą į namus, esančius 20 kilometrų nuo Manhattano, profesorius grįžo pėsčiomis – neveikė visuomeninis transportas, nebuvo įmanoma rasti taksi. Rugsėjo 13-ąją turėjęs grįžti į Lietuvą, jis užtruko iki lapkričio – prižiūrėjo anūką, mėgino gauti kokių nors žinių apie dukros likimą. Teko duoti mėginius DNR tyrimams, bet jau po kelių dienų buvo išrašytas ir įteiktas Jelenos Melničenko mirties liudijimas. Profesorius, puikiai pažįstantis gyvenimą už Atlanto ir amerikietiškos valdžios specifiką, negaili karčių žodžių tos šalies valdininkams ir išpuolių tyrėjams. „Aš kaip fizikas puikiai žinau dėsnius, pagal kuriuos griūva dideli statiniai. Patikėkite, tie bokštai, nepaisant viso degančio benzino viršuje negalėjo griūti tokiu greičiu ir trajektorija. Net jeigu laikančiosios konstrukcijos būtų pradėjusios lydytis nuo viršaus, būtų dangoraižiai kritę aukštas po aukšto, bet tik ne šitaip, lyg kokie seni vandentiekio bokštai, kuriuos atėjo metas susprogdinti, kad nekeltų niekam grėsmės“, – kalbėjo jis vartydamas senas nuotraukas iš New Yorko. Skeptiškai profesorius vertina ir prezidento Barack Obama administraciją, iš esmės tęsiančią savo pirmtako G. W. Busho politiką Amerikoje ir užsienyje, o Osama Bin Laden nužudymą vaidina propagandiniu triuku.

Prof. Gavriušinas Karveliškių kapinėse pastatė paminklą dviem savo mylimiausiomis moterims – čia palaidota jo žmona Nina bei – simboliškai – New Yorke žuvusi dukra Jelena. Šios kapinės Vilniaus pašonėje kasmet vis plečiasi, antkapių daugėja, tačiau Jelenos Melničenko kapą rasti nesunku – juodo granito bokštai matomi iš toli. Dviejų metrų aukščio luitai – į dulkes pavirtusių dangoraižių kopija. Prof. Gavriušinas tvirtino: „Buvo nelengva tuos bokš-

A † A VALENTINA BANIENĖ GLYTAITĖ

Mirė 2016 m. rugpjūčio 18 d. Elmhurst, IL.
Gimė 1935 m. kovo 22 d., Lietuvoje.
Gyveno Berwyn, IL, anksčiau Čikagoje, Marquette Park.
Nuliūdę liko: sūnus Algimantas; sūnus Jason su žmona Jenifer; sesuo Aldona Ruth su šeima bei kiti giminės.
A. a. Valentina buvo žmona a. a. Algimanto ir mama a. a. Loretos Banytės.
Velionė bus pašarvota šeštadienį, rugsėjo 17 d. nuo 1 val. p. p. iki 3 val. p. p. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.
Religinės apeigos 2:30 val. p. p. Laidotuvės bus privačios Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

www.draugas.org/mirties

tus čia pastatyti, teko laikytis griežtų aukščio ir kitų apribojimų. Be to, granitas labai glotnus, slidus, todėl iškeliant luitus čia kapinėse teko gerokai paplušėti, kad neišslystų ir nesuskiltų.”

Prisikėlęs iš pelenų

Šiandien tragedijos vieta, kurį laiką buvusi „lygus paviršius“ – ground zero – jau nebe tuščia. Po Pasaulio prekybos centro dangoraižių griūties, kilo daug diskusijų dėl PPC sklypo likimo. Iš karto po Rugsėjo 11 d. atakų buvo pradėti siūlyti įvairūs projektai. Dar iki 2002 metų New Yorko ir New Jersey uosto valdyba, kuriai ir priklausė sklypas, paskelbė konkursą, kurio tikslas buvo nuspręsti, kaip išnaudoti buvusio komplekso žemę. Visuomenė nepalaikė pirmojo konkurso etapo idėjų, tad 2002 metų gruodį buvo surengtas antrasis etapas, kuriuo metu buvo pasirinktas Daniel Liebeskind pateiktas dizainas. Dėl nesutarimų su vykdytoju Larry Silverstein, kuris buvo sklypo nuomininkas, šis dizainas perėjo daugybę revizijų. Galutinis dan-

goraižio dizainas buvo pristatytas 2006 m. birželio 28 d. Kad patenkintų New Yorko miesto policijos departamento saugumo reikalavimus, prie projekte numatyto pastato buvo prijungta 57 metrų betoninė bazė. Galutiniame dizaine buvo planuojama padengti bazę stiklo prizmėmis, kadangi betoninė bazė dėl savo išvaizdos sulaukė daug kritikos. Dizaineriai pareiškė, kad dangoraižis bus monolitinio stiklo struktūra, atspindinti dangų, ir pastato viršūnę puoš skulptūrinė antena. Larry Silverstein pareiškė, kad komplekso statybos bus užbaigtos 2012 metais ir, kad kompleksas atrodys geriau nei kada nors anksčiau. 2006 m. balandžio 26 d. uosto valdyba patvirtino statybų pradžią. Centrinis naujojo Pasaulio prekybos centro komplekso pastatas One World Trade Center (1 World Trade Center, 1 WTC; anksčiau žinomas kaip Freedom Tower) iškilo virš horizonto 2008 m. gegužės 17 d., buvo pastatytas 2013 metais ir atidarytas 2014 metų pradžioje. Čia taip pat atidarytas Pasaulio prekybos centro memorialas, kuriame kasmet vyksta Rugsėjo 11-osios aukų minėjimas.

Mamytės a. a. Juzefos Šukytės-Vizgirdienės mirties atminimui, duktė Joana, gyvenanti Concord, MA, „Draugui“ paaukojo 100 dol. Nuoširdžiausia padėka už dosnią auką.

Dr. Jūra A. Drukteinis, gyvenanti Bedford, NH, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 60 dol. Jūsų paramos dėka dar ilgai gyvuos lietuviškas spausdintas žodis.

Joseph Bernot, gyvenantis Union, NJ, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą

Mary Gineitienė, gyvenanti Cambridge, MA, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 55 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Laima M. Braune, gyvenanti Oak Brook, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) rugsėjo 18 d. 10 val. r. švęsime 25-ąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Taip pat kviečiame praleisti laiko maldoje mūsų Švč. Sakramento adoracijos koplyčioje, kuri atidaryta kiekvieną dieną nuo 6 val. r. iki 9 val. v.

■ **Čikagos tautinių šokių ansamblis „Grandis“** pradeda 58-ąjį sezoną. Pirmoji repeticija ir šokėjų registracija vyks Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje rugsėjo 18 d., sekmadienį: suaugusiųjų – 3 val. p. p., jaunių – 5 val. p. p., jaunimo ir studentų – 6:30 val. v. Vaikų ir veteranų registracija ir repetacijos prasidės sekmadienį, spalio 2 d. Laukiame sugrįžtant ilgamečių šokėjų. Taip pat maloniai kviečiame į ansamblio šeimą įsijungti naujus narius. Informacija: grandis.vadovai@gmail.com

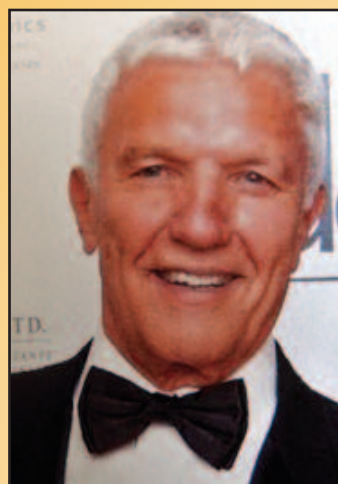
■ **Kanklių virtuozė ir vokalistė Indrė Jurgelevičiūtė** atstovaus Lietuvą aštuoniolikta-me kasmetiniame Pasaulio muzikos festivalyje Čikagoje „World Music Festival Chicago“. Solo & Indrės duetą galėsite pamatyti rugsėjo 22 d., ketvirtadienį, 6 val. v. Čikagos kultūros centre, Preston Bradley salėje (78 E. Washington St., Chicago) ir rugsėjo 23 d., penktadienį, 10 val. v. „The Hi-

deout“ klube (1354 W. Wabansia Ave., Chicago). Pastarajame gali dalyvauti žiūrovai ne jaunesni nei 21-erių. Daugiau informacijos apie Solo & Indrė bei kitų festivalio atlikėjų pasirodymus galite rasti adresu: http://www.cityofchicago.org/city/en/depts/dca/supp_info/world_music_festival.html/.

■ **Rugsėjo 25 d., sekmadienį, 9 val. r.** Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje rengiamas pirmasis rudens organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ narių susirinkimas. Kviečiami visi, susidomėję labdaringa šios organizacijos veikla.

■ **Rugsėjo 25 d. 12 val. p. p. (po 11 val. šv. Mišių)** Pasaulio lietuvių centro salėje Lietuvos Dukterų draugija pristato dokumentinį filmą „Lietuvos Dukterų istorija“ kviečiame visus pasižiūrėti filmo ištraukas, pasivaikinti kavute ir smagiai praleisti laiką.

■ **Spalio 23 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro salėje vyks kasmetiniai organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ rengiami lėšų telkimo „Derliaus pietūs“. Bilietai bus platinami Pal. Jurgio Matulaičio misijos prieangyje prieš ir po šv. Mišių rugsėjo 25 d., spalio 2, 9 bei 16 d. Stalus galima užsakyti ir skambinant Ritai Venclovienei tel. 630-243-1228 ar Ritonei Rudaitienei tel. 630-257-6451.

JAMES LIAUTAUD

- svajotojas,
- įkvėpėjas,
- novatorius,
- vadovas,
- šeimos žmogus.

Jo palikimas visuomenei – svarus ir ilgalaikis...

JAMES "BIG JIM" LIAUTAUD PAGERBIMAS VARDINIŲ STIPENDIJŲ ĮTEIKIMAS LIETUVIŲ KILMĖS VERSLO STUDENTAMS

Sekmadienį, rugsėjo 18 d.,
12:30 v.p.p.

Lietuvių dailės muziejuje
Pasaulio lietuvių centre Lemont, IL

*

Rengia VYDŪNO JAUNIMO FONDAS

*

Apie dalyvavimą prašome pranešti iki rugsėjo 13 d.

Aldonai Rauchienei

708-598-7438, aldrauch@gmail.com

30-TOJI METINĖ Lietuvių Dienos

SPALIO MĖNESIO
1 ir 2 DIENĄ
Vartai atsidaro 11 v.r.

LOS ANGELES
LIETUVIŲ
DIENOS
30
METŲ

Muzika ir Tautiniai Šokiai
Lietuviškas maistas, gėrimai, alus
Gintaro papuošalai, suvenyrai,
audiniai, meno kūrinia
Šeštadienio vakaro nuostabi,
linksma vakaronė ir šokiai

- Andrius Mamontovas su grupe – Vilnius
- Dainava dainų ir šokių ansamblis – Alytus
- Gintaras šokių ansamblis – Toronto
- LB Spindulys šokių grupė – Los Angeles
- Tolimi Aidai a cappella oktetas – Los Angeles
- Šv. Kazimiero Lituanistinė Mokykla
- Kiti šokėjai, dainininkai

Šv. Kazimiero
Lietuvių Parapijoje
2718 St. George Street
Los Angeles, CA 90027

ltdays.com

KVIEČIAME Į VAŠINGTONĄ!

1966–2016 * WASHINGTON, DC
Basilica of the National Shrine of the Immaculate Conception

Remia: Lietuvių Fondas, Lietuvių
katalikų misija Vašingtone, Lietuvių
katalikų religinė šalpa, Lietuvos
Respublikos ambasada JAV, Plėtra.

RAGINAME VISUS SPALIO 9 D.

šiais ypatingaisiais Dievo Gailestingumo
Jubiliejiniais metais kartu atšvęsti

**Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčios
pašventinimo auksinį jubiliejų
Nekaltojo Prasidėjimo bazilikoje**

2 val. p. p. – PADĖKOS MIŠIOS
3:30 val. p. p. – PRIĖMIMAS

Aplankykite parodą

„Šiluvos koplyčia po 50 metų“

Mišios ir paroda – nemokamai
Priėmimas vyks Katalikų universitete – 25 dol.
(vaikams iki 14 m. nemokamai).

Bilietus nusipirkti ir renginiui paaukoti:

www.siluva50USA.org

Facebook: Siluva50USA

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Maironio lituanistinė mokykla kviečia į suaugusiųjų klasę, skirtą pradedantiems mokytis lietuvių kalbos.

Pamokos vyks šeštadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r. Pasaulio
lietuvių centre, Lemont, IL. Pirmasis užsiėmimas – rugsėjo 17 d.

Susidomėjusius prašome kreiptis į Maironio lituanistinės mokyklos
raštinę tel. 630-257-0888 arba į mokyklos direktorę
Godą Misiūnienę el. paštu: gmsiuniene@maironis.org

Paraiškos 2016–2017 mokslo metų LF stipendijoms gauti bus priima-
mos nuo 2016 m. rugpjūčio 15 d. iki spalio 10 d. Elektroninę paraiš-
ką nuo š. m. rugpjūčio 15 d. rasite LF tinklalapyje www.lietuvifondas.org
(skiltyje „Stipendijos“).

www.draugas.org/kalendorius